

ОК Бадеме и Сашо, ето я историята



Благо Симеонов

Artscan Publicity and Arts Toronto



Окей, Бадеме и Сашо, ето я историята на "бягството ми от България" с всичките и перипетии. Както знаеме Народната Република беше притежателка на телата ни и не ни пущаше на Запад под страх от дълги години чукане на камъни и т.н.. ДС и БКП помогнаха да се пристраша и да опитам. Казвал ли съм ви за Държавна Сигурност, нашия диригент в Щатния Оркестър на Консерваторията другаря Любен Лилков и мен?

Оркестърът даде концерт за новите студенти през есента на 1963. Лилков направи такъв сеир от Крадливата сврака и Росини, Бог да го прости, с невъобразими луфт-паузи и две леви ръце, че за пръв път в моя оркестрантски живот колегите и аз чухме публиката да ни се смее – вълна от буботещ смях в голямата зала на БДК. На другия ден се понадигнах от потъването ми в земята с непоклатимо решение да излея на хартия всички музикантски страдания причинени на оркестъра от Лилков. Много бяха те. Стискайки чувства между зъби почнах да реда хладно, по адвокатски факти, дати, турнета, музикални примери и всички причини защо нашия оркестър заслужава и иска диригент на който публиката да не се смее. Писах, скимтях и бледнеех, но на страниците успях да изложа само доказателства и логика, което направи документа доста опасен. На следващата репетиция Асен Цанков флейтиста – председателя на профсъюза, и Ангел(?) тромпетистчето – секретаря, прочетоха с дълбоко задоволство моята петиция. Прочетох я на целия оркестър след репетицията и мисля че почти всички си сложихме подписите. Асен връчи безстрашно документа на секретарката на ректора и почнахме да чакаме за резултат.

Мина седмица, две, месец, два месеца – нищо. Помислихме че нищо

няма да излезе. Хеле на пролет 1964, не помня точно кой месец но трябва да е било към април, едно обявление на розов лист закачено в хола прокламира че в четвъртък в 10 часа сутринта ще има събрание с оркестъра, Лилков и ректора. Надежда за свесен диригент ни зарадва лицата. Не би. В сряда получих със специален куриер жълта призовка да се явя в четвъртак в 10 часа сутринта в Държавна Сигурност на ул. Малко Търново. Избора ми беше тъжен но много ясен: Вместо в консерваторията в ДС. Качих се аз по стълбите, минах през един тесен коридор и гледам – Асен и тромпетистчето седят на два стола и чакат. Повикаха първо мене. Влизам аз и един от двете ченгета зад бюрото ме пита: Верно ли е че казваш политически вицове? Хъквата мъката, малко е верно, казвам. Ченгето: Да спреш защото следващия път няма само със думи да се разправяме. И отсега нататък да знаеш че не е твоя работа кой диригент те дирижира в оркестъра... Толкоз. Излизам аз, влезе Асен. Вървя по тесния коридор към стълбите и гледам на предпоследната врата от ляво на бронзовата табелка: Подполк. ... Лилков (не си спомням първото име). Стана ми пределно ясно. На събранието в консерваторията разбира се нищо не се получило, всичко се замазало без Асен, Ангел и мене. Но на нас тримата ни се получи нещо лошо: на другата седмица и тримата получихме по едана заповед за уволнение.

Аз точно завършвах следването. Вместо да продължа в Щатния оркестър както се знаеше, пратиха ме "по разпределение" в Шуменския симфоничен оркестър, но – късмет: Отивам на първата репетиция и гледам на стъклената врата обявление че оркестъра се разформирова. Обратно в София – по независещи от мен причини...

Подадох молба за специализиране по камерна музика и композиция на

собствени разноси в Прага. Катедрата по камерна музика на чело с Арсени Лечев единодушно ме препоръчаха (Кугийски ми каза че ще гласува с двете

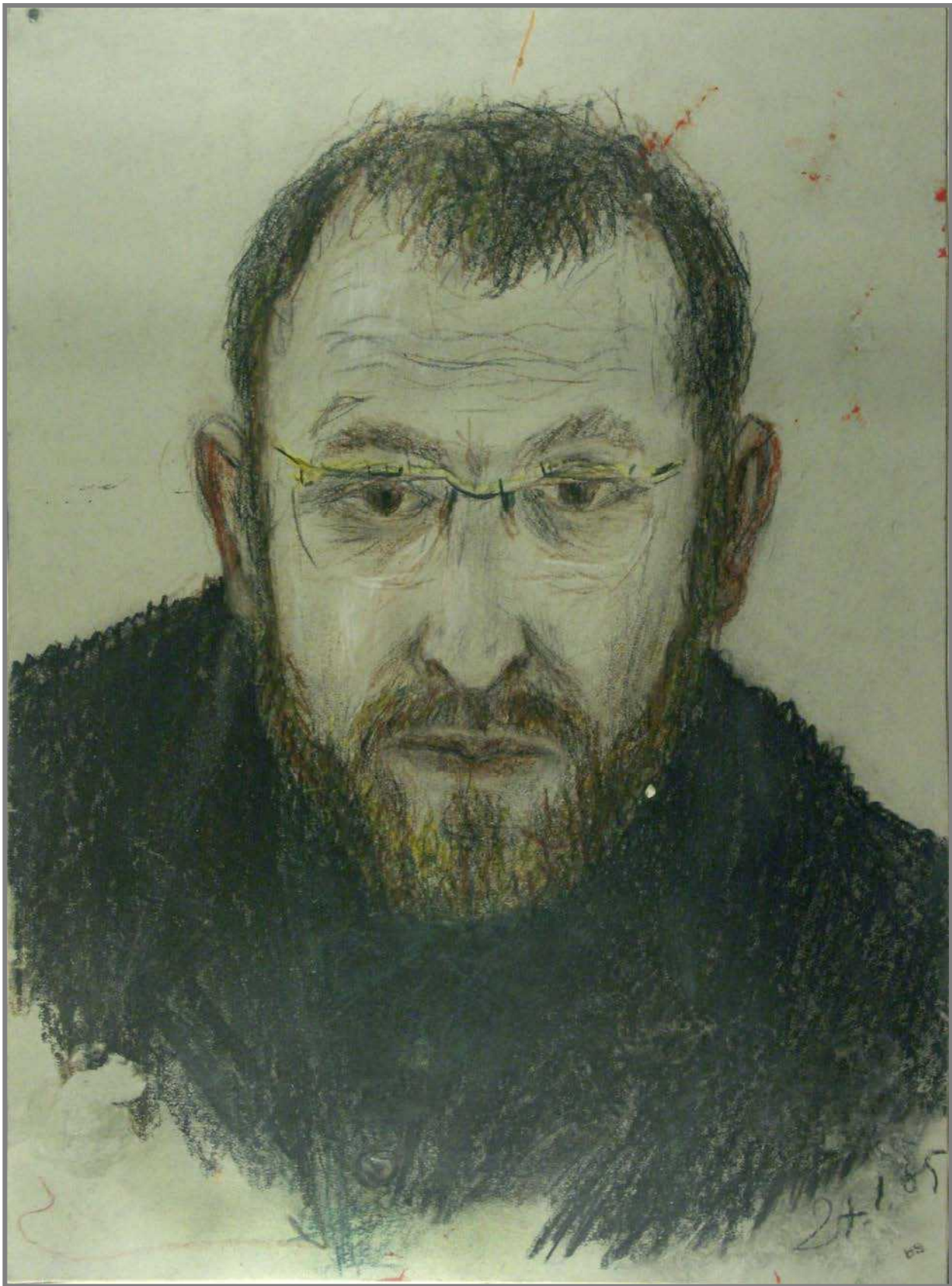


ръце, зарадва ме). Издадоха ми един червен паспорт, пристигнах в Прага, записах се в Академията за Музикални Изкуства и почнах да се доучвам. Покойният ми брат Георги ми пращаше по 25 долара на месец от Канада за което винаги ще съм му благодарен.

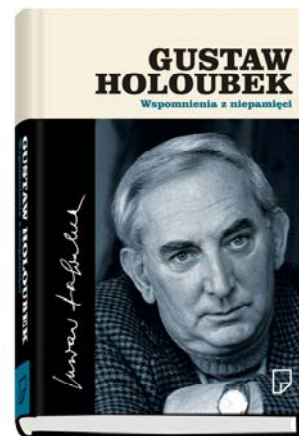
Дойде коледната ваканция и студентското общежитие опустя, моите 25 долара не стигаха за пътуване до България и обратно, но отидох до Източен Берлин за 2 дена, видях Бадема. Почти сам из празните коридори, депресия ме хвана. Пуснах си брада. Захванах се с *Fuga Idearum*, една идея за синтеза от картини, поезия и музика в изложбен салон която имах още от България. Предложих на чехите да се представи в Прага – отказаха ми. Един състудент от общежитието, поляк (жалко че не му помня името) ми каза да опитам за Варшава. Обадих се в Полското посолство и останах с впечатление че има една малка надежда да намеря спонсор във Варшава. Поляка любезно ми предложи неговата празна квартира (една стая) във Варшава. Като свърши учебната година вземем аз влака вместо за България за Варшава. Девет натъпкани куфара с картини и багаж, четири долара в джоба, ето ме на Варшавската гарата. Таксито ми взе 2 долара.

Започнах веднага да чукам на врати с моя ополячен чехски диалект, изглежда доста разбираем за да получа все същия отговор: не ни интересува. Двата долара се свършиха, глад започна. Хазайката ми каза да освободя стаята утре. Лутам се аз и чукам на врати. Усмихна ми се късмета в лицето на секретарката в едно от учрежденията. След обикновенното "не" от шефа и, като чу историята ми, Кристина Грабарчик ми предложи да се преместя в нейния апартамент! Мъжа и беше офицер точно излязъл от затвора (натопен за нещо). Дадох ми стаята на двете им момчета които се експедираха да спят в хола. "Сняданко-о..." още чувам гласа на добрия Йозеф да ни кани на закуска.

Успях да представя *Fuga Idearum*. Темата: война и хората. Превеждането на поетичния текст от чехски на полски трябваше да стане за една нощ. На брат и на Кристина дължа благородната услуга и търпение, с моите



неспирни несъгласия и изисквания. На сутринта ми каза човека че няколко пъти му се искало да ми блъсне в лицето пречупена бутилка, както направил в един бар когато бил в Африка. Преведения на полски поетичен текст записа най-прославения полски филмов и драматичен актьор на времето, Густав Холубек, когото аз лично завербувах (безплатно) за почуда на Кристина. Чух го да рецитира по радиото, питам Кристина кой е актьора, казах и че искам той да запише текста на *Fuga Idearum* и тя избухна в неспирен смях. Викам къде мога да го намеря? В Народния театър. Отивам аз, питам – той в репетиция. Чакам да излезе, представям се, обяснявам на чехско-полски какво искам. Той: дай да видя. Аз: Заповядайте в квартирата ми. Извика такси, в апартамента слагам аз една по една картините на един стол, синхронизирано с музиката на магнетофона, в ръцете му сценариото с текста. Мисля че изслуша всичко до края, половин час. Стана и рече: Ще го запиша. Няма нужда от хонорар (той разбра че нямах пари за таксито). Направихме записа и монтажа в студиото на Радио Варшава, което той уреди.

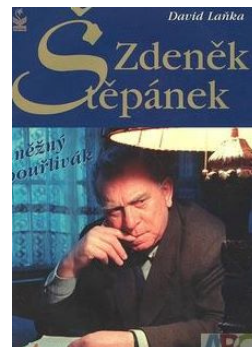


Инсталирах изложбата-спектакъл в централната галерия на Клуба на Книгата и Пресата, точно срещу ЦК на Партията. Успеха беше голям, удължиха ми договора с още две седмици в друга зала. За Полската Националната Телевизия ме интервюира прочутата пани Диедитц която беше около 1.8 метра висока. Като дойде моя ред тя си събу високите токчета скрито от камерата и аз отговорих на въпросите и по... полски. Веднага след интервюто възторжено ме целуна: не съм и оплескал програмата с моя странен полски! Цели страници на националните вестници бяха пълни с положителни отзиви и картини и откъси от спектакъла. Получих от



Полското министерство на културата писмо че президиумите на народните съвети на Краков, Вроцлав, Познан и Катовице искат да представя *Fuga Idearum* в тези четири най-големи града в Полша! Но... получих по куриер и един плик от Българската легация: Напуснете Полша в 24 часа! Какво?! Псувам. Отивам в легацията, всички ме гледат каточели съм престъпник. Неуклонни, имали нареждане от София, Министерството на културата. Разбирам. Частно лице, голяма брада, не е член на съюза на художниците/композиторите/писателите, не е изпратен официално – няма значение че до тогава български човек на изкуството не е имал такъв публичен успех в Полша. Да напускаш страната! – ръмжи ми културното аташе. Брех що да сторя. Поисках ауденция с полския партиен шеф по културата (Матушек му беше името мисля). Даде ми човека писмо до наше мекерета да ми дадът една седмица, също нареди да ми купят самолетен билет до Прага, включително багажа ми: деветте куфара с картини и екипмент, няколко големи пакета с 53 специално направени за мене лампи и около 2 километра жици, подарък от спонсора ZBOVID. Туй беше то. Почти никакви пари не изкарах от цялата дъндания. Само една дебела папка с преса и една книга с отзиви на публиката, за която съм благодарен на Кристина – тя настоя и тя ми я купи в деня на откриването.

В Прага сега друга песен запяха: През април на следната година, 1966, *Fuga Idearum* беше редсатавена, и не къде да е, а в баш Народния Музей на Вацлавски Намести, където, пак нескромно мога да прибавя, българин за първи път се излагаше – но изложението беше добро. Почти същия успех като в Полша, с Народният Артист Зденек Щепанек като рецитатор, и с още една папка с отлична преса. Група професори от моята *Akademie múzických umění* написаха в книгата невероятна възхвала...

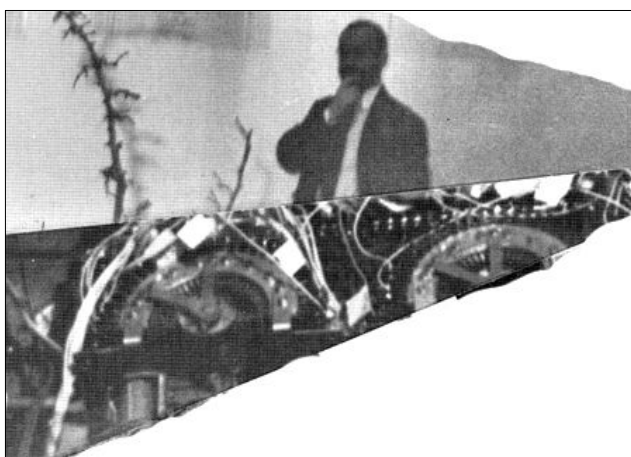




След упорита борба,
въоразен с папките
отзиви от чужбина,
убедих нашия СГНС –

Отдох и Култура да се открие на 15-ти август 1966 *Fuga Idearum* в София, в изложбената зала в магазина на Съюза на художниците на бул. Цар Освободител. Всичко беше наред отначало, опашка имаше пред салона когато

отивах да "пусна" 30-минутния автоматичен спектакъл измайсторен от мен с моя ролков магнетофон, станиолни лепенки на лентата за активиране на едно старо телефонно избирателно реле, и 53 лампи над кар-



тините синхронизирани с музиката и записаната нарация – моя глас този път, защото записа на прехваления филмов артист излезе доста заспал. Положителни отзиви и репродукции имаше във вестник Култура и други главни вестници. В книгата писаха трогателни думи доста младежи, даже Мадам Цолет (Цола Драгойчева) ме похвали и драматурга Константин Исаев който беше в София написа няколко вдъхновяващи изречения да ме вдъхновяват до сега. Обаче: на единайстия ден аз отивам сутринта да отворям *Fuga idearum* и вместо опашка гледам на вратата на залата залепен един лист с печат отдолу: "Тази изложба е закрыта от Министерството на Културата". Толкоз. Такъв беше краят на моята fuga на идеите...

Дадох ми преподавателско място по камерна музика в Консерваторията. Хонорован. От къщи (на Хр. Смирненски), по реката по реката до консерваторията. Пак по реката обратно и т. н. – 4 години. Дойде 1970 година, през лятото аз съм сам в апартамента, майка ми във Варна. Отварям аз едно чекмедже, гледам – червения паспорт от следването ми в Прага. Ченгетата са забравили да ми го поискат обратно. Гледам паспорта и си викам: седи тука този паспорт неизползван, грехота... дай да го използваме!.. (Сега след толкова години мога да кажа че тази лудешка идея е била в същност подсъзнателна синтеза от лекомислие, "жажда за приключения" и дълбокомислие). Мисля си аз, паспорта е от преди шест години, само за "социалистическите страни", трябва да го направя валиден за Запад но да го използвам само за излизане от Югославия до Австрия, но не на българската граница. Подадох веднага молба да посетя легално братска Полша и почнах конспиративна дейност. За да сложа печат и да направя паспорта валиден за Австрия имах нужда от... печат. С техника съм се занимавал доста страстно още от дете. За да направя гумен печат реших да направя метална матрица. Трябваша ми печатарски оловени букви със същия шрифт като на

оригиналния печат на паспорта, също две метални гривни с прецизен диаметър и дебелина на стените. За средата на печата ми трябваше точен размер цинкографска плочка на герба на Народната Република. Ха сега де! Печатарските букви си изпросих от държавната печатница на Левски и Дондуков. А гривните? Случайно срещнах на улицата един съученик от прогимназията Иван Шекеров, Шекера му викахме. От дума на дума каза ми че е стругар. Широка усмивка огря лицето ми. Викам Иване трябва ми две железни гривни да си правя падушки за саксофона, ето размерите. Дадено вика, ще ти ги направя в завода. Даде ми адреса си, на Оборище, до нашето училище от детски години Антим Първи. Направи ги! Благодаря ти много Иване! А за герба? Нарисувах аз един "спртист от националния отбор" с чудесно детайлиран държавен герб на фанелката на гърдите му, отивам във фотоцинкографията на Дондуков и Буда-Пеща (до старата консерватория) и поръчвам гравюра за печатарска преса от рисунката. Изрязвах цинковия герб, закрепих го в центъра, скрепих наоколо между ивановите гривни Народна Република България от печатарските букви. След няколко неуспешни опита металната матрица беше готова, след това гипсова и след това гумена отливка... ето го печата, едно гумено кръгче.

Обаче: Как да съм сигурен че допълнителния правоъгълен печат на паспорта ми е все същия след 6 години? Отивам на централната гара аз и си записвам вечерното разписание на влака от Мюнхен за Цариград... Ето тук вече почвчм да действавам като луд за пенсия (има ли го още тоя лаф?). На другия ден вечерта дигам си яката на шлифера, слагам си меката шапка и пристигам на гарата. Без да влизам вътре, гледам в тъмнината последните вагони на Мюнхенския влак проточени извън ширината на гарата (гарата беше много по-малка в 1970). Гледам от далеч, едно войниче с карабина през рамо крачи покрай влака. Зави зад последния вагон. Аз отивам бързо до задната врата на вагона, отварям я и влизам. С вдигнатата яка, мека шапка и

леден глас със замах отварям първото купе: Всички паспорти! Турци. Спогледаха се и се изразиха, не помня как, че паспортите им вече са били прегледани. Всички паспорти! изръмжах аз пак. Взех им паспортите, дръпнах силно вратата на излизане. Отивам на предната платформа където беше по-светло. Измерих с линейка правоъгълния печат и кръглия печат на няколко паспорта. Връщам се в купето и връщам паспортите на турчелята. Излизам от купето, отварям тихо изходната врата на вагона, оглеждам се и скачам на земята. Измъквам се бързо към улицата без войника да ма види. Късмет бабам!

Планът ми беше да мина българската граница с разрешителното за Полша, да сменя в Бялград влака и вместо Полша да мина Австрийската граница с горещия червен паспорт, на който ще ударя кръглия и четвъртития печат след като мина българската граница – исках да се уверя напълно че печатите ми са добри като ги сравня с отпечатъците които наще ще ми сложат на границата на тапията ми за Полша. Купих си билета за Варшава. За да не ми намерят на границата горещия паспорт, заших го под хастара на самото си мисля. За гумения печат, гуменото кръгче, си спомням много добре къде го скрих, защото още имам барелефа на Лениновата лукава глава залапен на 7-сантиметрово гипсово цокълче с гуменото печатче завито в станиол и замазано в гипса. Малък подарък уж за приятелите в Полша. Престъпната главица я бях направил от глина в дъждовен ден, скришна занимавка през дълъг час по политическа подготовка, като млад войник във 9ти Врачански Отделен Стрелкови Полк в



1957 година.

Майка ми се върна от Варна. Казах и всичко. Прие го геройски, окуражи ме. Дадох и металната матрица на печата и и казах слад като замина да я хвърли в реката от мостчето за пешеходци срещу нашата кооперация.

Седми септември 1970 беше денят. Рано сутринта. Повиках такси, прегърнах мама, дигнах куфара и голямата чанта и тръгна таксито за централната гара. На булевард Витоша го спрях, качих се до втория етаж на кооперацията на Верчето и оставих един голям букет от бели хризантеми пред вратата и. Наближаваме гарата, от далеч се вижда един гигантски лозунг по случай 9ти септември, от край до край на цялата фасада: "СЛЕД 10 ГОДИНИ СОЦИАЛИЗМА ЩЕ Е ПОСТРОЕН". Язык че заминавам, викам си.

Сладващият момент останал в главата ми е след като минахме сръбската граница: Правоъгълния печат който сложиха на официалното ми позволение за Полша излезе различен от моята ръчна работа! Добре че не бях го ударил вече на паспорта. Брех, що да сторя...паника. В Бялград ме хвана един страх че може да ме гонят, слизам аз от влака и вместо за Виена купувам си билет за Загреб – 'да си залича следите'. Следващият влак за Загреб е на другия ден. Издирих телефона на Милен Йованович, приятел от Шесто Единно, художник. Видяхме се пак след 18 години, спях на земята до неговото легло в ателието му.

На другия ден вечерта пристигам в Загреб, наемам една стаичка в частна къща, правя рисунка на новия печат. На сутринта почвам да търся цинкография да ми гравират рисунката. Търсих, търсих и намерих. Отливката беше готова "експрес" на следния ден. Купих си на пазара едно малко резбарско трионче (пазя го за спомен). За няколко часа успях да искусурия новия печат. Взех си

въздух дълбоко и праснах печата на нова страница в червения паспорт... Сега: как да се измъкна до Виена? Ако взема влака (4 долара) ще имат повече време граничарите да намерят кусур на паспортната ми творба. Ако взема самолет (20 долара) повече шанс има да не ме хванат, но повечето от доларите ми ще фръкнат. Реших да летя. Отивам на летището – натъпкано с хора: края на лятото, туристи, ученици. Дебела опашка. Идва моя ред, подавам си паспорта. Гледа човека с фуражката паспорта, гледа мене, гледа пак паспорта. Вечност. Сигурно е било 20 секунди. Тълпата помогна, нетърпеливи, завикаха, изблъскаха ме малко напред, оттатък човека с фуражката. Както ме гледа в очите, протегна си ръката и ми подаде паспорта с едно изражение което разбрах добре... че той разбра добре. Минавай! Хърватите са ми близко до сърцето от този ден насам.

Златен слънчев следобед, изви се самолета и кацна на виенското летище. Първо пратих картичка на мама, което беше уговорения знак че съм пристигнал благополучно оттатък, помня че беше паметника на Йохан Щраус Младши.

Таксито ме обръсна нечовешки помня, пари ми останаха горе долу за две нощи хотел и за влак. Влак до Ротердам, да изненадвам Кирил Димитриев на път за Канада. Но преди това имаше изненада за мен от холандската легация: Трябвало ми виза, което значи няколко дни чакане. 'Намерих се в чудо' – както казваше една дебела жена в София. Пари няма за хотел. Мисля аз мисля и взех едно от най-идиотските решения в живота си: Да отивам в Словакия да обменям боновете които носех, валидни само за 'социалистическите страни'. Купувам си автобусен билет за



Братислава (50 километра от Виена, намерил съм толкоз пари), оставям си багажа в заключен шкаф на станцията. С невероятно лекомислие прекосявам границата обратно до строящия се социализъм, върлите ченгета и Белене. Пристигам в 11 часа вечерта. За социалистически хотел пари имам, ще преспя и на сутринта съм в банката с боновете за обмяна. Това е моето въображение. Реалността ме събуди и ме държа буден: няма свободна стая в никой хотел! Бродя аз, бродя в нощта самотен из Братислава, стана 2 часа. Нищо. Гледам на отсрещния тротоар върви една жена. Прекосявам улицата и си пускам чехския в употреба: Просим ваас, викам, знаете ли някой да дава стая под наем, хотелите са пълни... Щастието пак ми се усмихна в нейното лице, около 40 годишно. Казва ми: Елате с мен, аз ще ви дам подслон. Аз – шапка на тояга, както казва Бадема. Влизаме в нейния апартамент, покани ме в кухнята, сложи незабравими сух салам на колелца и бутилка вино на масата. Хапнахме, поприказвахме. Пригответи за спане дивана в гостната и след известно време се вмъкна тихо в спалнята при мъжа си. Грях ми на душата, името и не помня. Спах непробудно до момента в който ме събудиха мъжки викове идващи от спалнята: 'Ти луда ли си! Непознат човек да пускаш вкъщи през нощта, може всякакъв да е! Отивам в милицията!'. Сkochих, през панталоните в обувките, чантата, шапката... излетях от апартамента. Милиция! С бързи крачки се нося по улиците, мисля си за Сашо Сладура и търся банка. Ето намерих една, но затворено. Отваря в 9 часа, сега е 8 и десет. Чудя се да чакам ли или да бягам да се крия. Чакам и се оглеждам. Чакам. Хора започнаха да застават след мен, стана опашка. Най-после стана 9 часа, влизам аз първи, на гишето подавам боновете да ги обменям за крони. Момичето си върти главата леко на ляво и надясно. 'Нени то можний', невъзможно, тези бонове не са валидни за Чехословакия! Много псувах сигурно, то не е за казване. Прекосяването на границата беше за

абсолютно нищо! Моя автобус обратно за Виена е в 11 часа. Аз вървя по улиците и леко се оглеждам. Страх ме хвана. Ако ме търсят ще ме търсят на автобусната станция сигурно, хвърчат мислите през главата ми. Тръгвам аз по пътя за Виена и почвам да хичхайквам. Никой не спира. Приближавам вече завоя на пътя с малки къщи и китни дворчета след което ще трябва да вървя направо срещу граничния пункт. Пешеходец, с фалшиф паспорт, няма да го бъде викам си. Една черна кола ме спаси, спомням си че ми изглеждаше малко старомодна (може да е била Ролс-Ройс?). Спря, взе ме. Куриера на Английската легация, отива до Виена да вземе дипломатическата поща от летището. Моята истинска благословия за него. Спряхме на пропуска, него го знаят, но граничният офицер, лейтенант, почти си бутна главата през шофьорския прозорец да ме гледа и пита англичанина кой съм. Взе ми самоделния паспорт и изчезна. Извънредно много време мина помоему. Почувствувах се горещо. Пот. Гледам, пред колата половин метър дебела бетонна бариера, едно смачкано войниче с пушка на рамо стои отстрани, той е оператора който натиска голямото копче да я вдигне. Сигурно е от най-забутаното село в Татрите, мисля си, да не иска да бяга. Чакаме. Неудобно ми стана че задържам добрия англичанин който седеше търпеливо зад кормилото. Най после главата на лейтенанта се появи пак на прозореца: Къде е жълтата бележка която ти дадох в автобуса на границата на идване? Аз му казвам не са ми дали никаква жълта бележка. Пак изчезна. Проклинам глупостта си да се връщам в червения капан с фалшив паспорт. Почвам да губя надежда. Но ето, показва се пак лейтенантската глава, но този път с една демонична благородна усмивка. Подава ми бавно чевения паспорт. Гледа ме в очите. Декуй вам, казвам. Бетонната бариера започна да се вдига, вдига се около един век. Ето, в неутралния коридор сме, ето я насреща австрийската бариера, лека, дървена, с бяло и червено осукана –

фръкна бързо нагоре. Леко ми стана на душата и се заклех да не я прекосявам тази граница (не я прекосих 22 години).

Виена пак. След като спах една нощ в една телефонна кабина в парка (Пратера) и се нахъзнах достатъчно, намерил съм си някакъв подслон за ден-два, не си спомням къде и как, докато ми дойде холандската виза. Не съм сигурен но мисля че получих от Георги 20 долара. Отидох да разгледам двореца Белведере и си направих една шпионска снимка в едно историческо огледало. Най после дойде визата. Вземам първия влак за Ротердам. Стигаме германската граница. Влизат граничните, показвам им спокойно паспорта си с визата за Холандия. Фюмф марк бите! Какво? Аз нямам фюмф марк, казвам. Тогава ще те свалим на границата в Пасау – тъй и сториха. Ето ме на перона с куфара и голямата чанта и без мизерни 5 марки. Но намери се една мъжка душа този път да ми помогне след като разбра положението ми. Взех му адреса и му изпратих петте марки като се опаричих малко в Ротердам.



Ето го на Пасау перона в 2008

Пристигам на гарата в Ротердам към 9 часа вечерта. Адреса на Димитриев е в доста далечно предградие, Ридеркерк. Чакам, вземам автобуса (сигурно съм си обменил последния долар). Не съм му се обадил сигурно защото не съм имал телефона му. Стига автобуса в Ридеркерк, слизам с багажа. Вали дъжд. Гледам няколко момчета под един навес с улична лампа, показвам им бележката с адреса, питам ги с моя грапав английски на къде да тръгна (с куфара и чантата). 'Go this way', посочиха ми. Благодаря и тръгвам. Вървя, вървя, без чадър, повече от половин час. Няма къщи по нататък. Спирам се, съвсем мокър и кестисал. В този момент пак ми се усмихна късметя. Едни фарове се приближиха и един милостив холандец ме пита къде отивам. Показвам му адреса... това е точно на другия край на Ридеркерк, казва. Младежите са си направили 'фън' с тебе! Ясно. Покани ме в колата. Спира той пред къщата на Димитриев, благодаря му. Ето ме пред вратата. Петнайсти септември 1970 година. Поглеждам си часовника: 12 часът през нощта. Натискам копчето. Нищо. Гледам през стъклото на вратата – тъмно. След малко лампата вътре светна и видях как два космати крака с чехли слизат по дъсченото стълбище вътре от дясно на входната врата... ето го целият Кирил Димитриев по халат, след 10 години! 'Благой Симеонов!' вика той възторжено. Това бяха първите му думи. Почти веднага след това ми казва: 'А къде е Коко Чилев, защо не дойде и той?' Не зная, казвам му, само аз съм.

Още на другия ден Димитриев се обади в полицията да ми се уреди гражданския статус. Дойде един полицаи, казах му всичко, направи доклад за моя фалшив паспорт. След няколко дни ме инструктираха да отида в Имигрантския отдел(?). Отидох, едно голямо здание на реката, предадох си на гишето горещия червен паспорт, дадох ми един паспорт 'по Женевското

споразумение' с твърда синкава корица. Стоях в Ротердам точно три месеца. Направиха ми един изпит в Rotterdam Symphony, свирях като допълнителен оркестрант, изкарвах малко пари. Уредих един рецитал-интервю в радио NCRV с моя музика, *Поема за соло кларинет* и *Инвенция за два кларинета* (с Кирил). Кирил ми каза 'Аз съм десет години тук не съм свирил по радиото – докато ти дойде...' На интервюто ми бутнаха микрофона пред устата и първо ме питат: 'Мистер Симеонов, защо напуснахте България?' Каквото отговорих още го помня, с горчива усмивка: 'Защото предпочитам да живея с ужасната истина вместо с ужасната лъжа'. Усмивката ми е горчива защото разбрах че ужасната лъжа е и в Запада. Разликата е че хората там са така потопени в нея от медиите, че и вярват като добичета, вместо да им е ясно и да негодуват както ние негодувахме в България. Но сега и ние сме впрегнати за



Роттердам 1971 (сватбенно пътуване)



"светлото бъдеще на Европа".



COMMUNISM IS DEAD!? LONG LIVE EQUALITY!

Акъл море и ум бръснач са нужни за разгадаване

След около месец гостуване у Кирил и Дора Димитриеви аз се преместих в един хотел-общезитие за бежанци като мене. Там за първи път видях с трепет палестински рефюджис, в моя ум винаги рисувани като престъпници, играеха шах във фойето. Сега ми е ясно кои са престъпниците.

Най-после пристигна от Канада официалния документ който ми дава статус на 'landed immigrant' в Канада, резултат на доста тичане на покойния ми брат Георги в Торонто, включително пътуване до Отава. Благодаря, бате. Помня като си купувах самолетния билет избрах деня: 16-ти декември, рождения ден на Бетховен. Парите за еднопосочния билет бяха пак от Георги, върнах му ги по сто долара всеки месец като почнах работа в 1971 като учител в Торонто. Долетя самолета до Монреал в студена снежна вечер. Стъпвам на Канадска земя! По уредбата слушам Радио Канада...

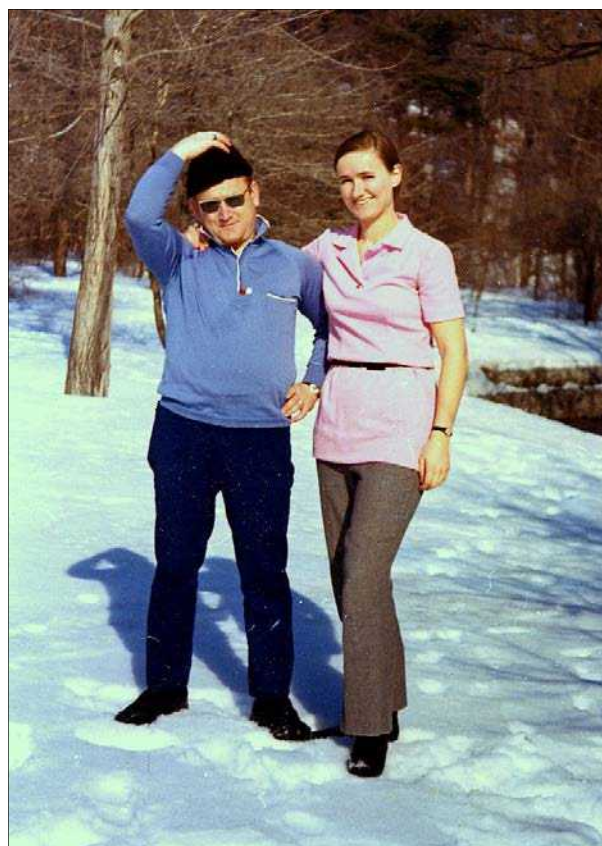
'Happy Birthday Ludwig!' – 200 годишен юбилей. Викам си тука са на първо име с великите. Стигам до имиграционната зала, сигурно доста развълнуван, защото като спрях пред масата (нямаше гишета) съм оставил на цементовия под доста невнимателно найлоновата торба с холандската ракия за Георги. Шишето прасна и се счупи, двайсетина квадратни метра се покриха веднага с тънък слой холандски болс, и цялата зала се изпълни с притния аромат на алкохол... Хаирлия да е, викам си и гледам наоколо развеселените лица. Самолет за Торонто след доста чакане, пристигаме в силен сняг и вятър, прегръщам се с Георги – след 26 години! Аз бях десет годишен когато той 'изчезна' през август 1944, малко преди съветските танкове да стигнат Варна. Чухме че го видяли на германски ешелон в немска униформа, 18 годишно момче, но беше командир на бранниците във Варна. Добре че подушил какво го чака. Те застрелваха за по-малко от това. Той избяга, аз избягах, надявам са че не сбъркахме...

Живях отначало в Георгиевия нает апартамент с неговите две момчета едно момиченце, едно мъжко бебе и съпруга. Изкарвах малко пари като заместник учител за отсъстващи учители, и като хонорован инструктор по камерна музи-ка: ходех (автобус, метро, трамвай, галоши) по къщата на ученици да напътствувам квинтети, триа, и т.н.. През февруари(?) се преместих, наех една стая по-близо до центъра.

През лятото трябваше да мина един летен курс да си приравня чуждестранната квалификация с канадските стандарти за учители по музика, за да мога да почна работа в средно училище. Курсът беше в една голяма гимназия в Торонто, бяха може би повече от



хиляда курсисти. Един прекрасен юлски ден по програма аз трябваше да вляза в клас по кларинет и преподавателя ме освободи. Забравяйки войнишката мъдрост в такъв случай да не си на яве, аз съм се излегал на зелената трева пред главния вход на припек. Дрямката ми беше кратка: сянката на директора Captain Aitkins падна на лицето ми, повдигнах се на лакти. 'Защо не сте в клас?' пита намръщен директорът. Аз съм кларинетист, освободиха ме от клас по кларинет, казвам. 'Хмм... Отивай в класа по фагот тогава!' Отивам, влизам аз в класа по фагот. Мисля че имаше някакъв свободен фагот, закачих го на врата си и сядам на свободния стол. Гледам от дясно на дясното ми коляно едно коляно в сив панталон. Попоглеждам на дясно, вдигам, вдигам си очите нагоре... едно русо момиче. После разбрах че се казва Хелън и след 3 месеца, на 9ти октомври 1971 година се ожених за него. Днеска е 29 март, 2010, тя е в съседната стая на отворения лаптоп. Аз се чудя да продължавам ли историята или да и сложа конец... А, преди да свърша трябва да ви кажа за Литтон Бърд и неговите напътствени думи. Той беше супер-интендант по музика в училищния район в Торонто в който аз започвах първата си и последна година като учител по музика. Както беше реда аз се явих в кабинета му да се представя като нов учител, след кратък разговор и ръкостискане той ме изпрати до вратата, излязох и тръгнах по коридора. След няколко крачки вратата му се отвори пак и той ме



Сивия панталон

повика обратно. Ето какво ми каза, със снижен глас пред вратата: 'Благой (тогава още бях Благой), помни да не даваш на учениците си повече от една четвърт от натоварването на което си свикнал от Европа, ако искаш да продължиш като учител повече от година.' Знаменателни думи. Благодарих и си тръгнах по коридора. Сега си мисля за документираното планирано от ООН либерално затъпяване и днешните му успехи и в България (да живее ЕС!).

На края на учебната година в Downsvew Secondary School (2000 ученици), седиме ние учителите на дългата маса в учителската стая, внасяме бележките. Директорът, мистер Шийлдс, се разхожда зад нас, наднича. Спря се зад мен и казва: А-а, ти го скъсваш този ученик, а? Скъсвам го, казвам, но не защото нищо не знае и не може, а защото цяла година и най-малкото усилие не направи да научи нещо. Директорът: 'Да но това както знаеш ще понижи успеха на нашето училище!' Ишерет ми дава (спомних си за ул. Малко Търново), но аз се направих на ударен...



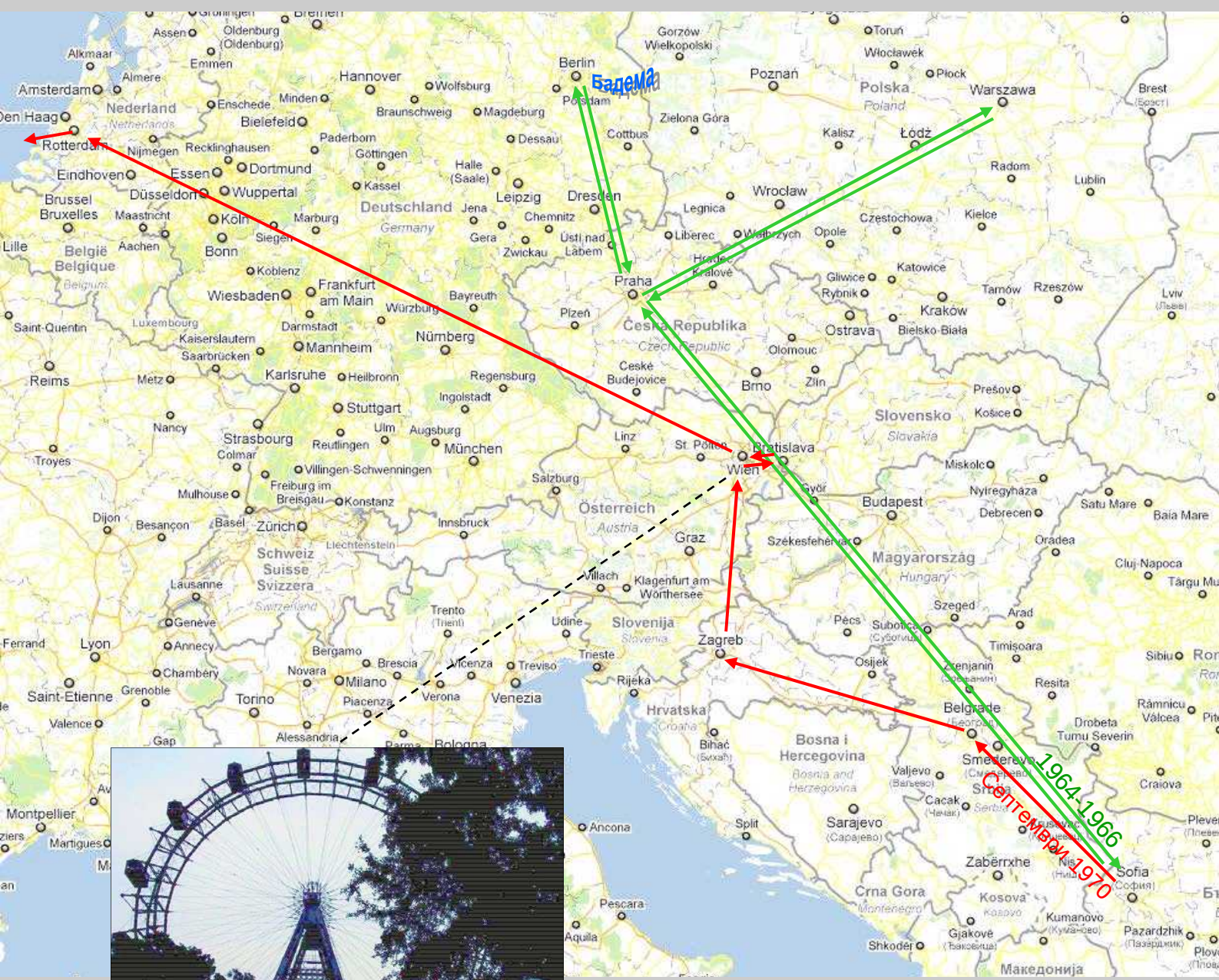
Подарък от ученици

Не беше лоша идея Бадеме и Сашо, благодаря!



Кирил Димитриев с любимия си котарак Мину в 1995

...и географията



Виена, Пратера в есенна вечер